

Hier beneden gebeurt het

Preek over Lucas 2:13,14,20

Te lezen: Psalm 33:1-5 en Lucas 2:8-20
Den Haag, 25 december 1975

Het kerstfeest is een feest om veel te zingen, niet omdat zingen zo fijn is, of omdat het zo'n band scheidt, of omdat het je zo blij maakt van binnen.

Zeker: Zingen is fijn, en het scheidt een band, en het maakt je blij. Maar dat er met kerst veel gezongen moet worden heeft toch een andere reden.

Met kerst moet er veel gezongen worden, omdat gewone, nuchtere woorden te kort schieten.

Het lied heeft een zeggingskracht die die van gewone woorden ver te boven gaat.

Gewone, zakelijke woorden geven de gedachten van je hersenen weer.

Muziek geeft woorden een toon, waardoor ze ook de trilling van de snaren van je hart overbrengen.

Het ritme van een lied geeft de woorden kracht. De kracht van vreugde, van verlangen, van verdriet.

Als gewone woorden te kort schieten, reikt een lied verder.

Een lied reikt dieper in de roerselen van je hart: Er bestaan niet toevallig zoveel liefdesliederen!

Van oudsher is door alle volkeren veel gezongen bij huwelijksfeesten en begrafenisplechtigheden.

Als het nuchtere woord te kort schiet, reikt het lied tot de vreugde, tot het verdriet van je hart, reikt het lied tot het geheim van leven en dood.

Als woorden te kort schieten,

reikt het lied dieper in de roerselen van je hart, reikt het lied ook hoger.

Het lied reikt tot in de hemel.

Het lied verbindt zingende mensen op aarde met God in de hemel.

Daarom moet er met kerst zoveel gezongen worden!

Toen die engel de herders kwam berichten dat de Messias was geboren, hield hij geen lezing over het probleem van de maagdelijke geboorte, met na de pauze gelegenheid tot het stellen van vragen.

Hij hield zelfs geen preek, met bijbelteksten, en aansluitend orgelspel om het gesprokene te overwegen.

Die engel sprak slechts enkele woorden:

‘U is heden de Heiland geboren.... En dit zij u het teken.... ‘.

En nauwelijks was hij uitgesproken of een koor van engelen zong het uit:

‘Ere zij God in den hoge, en vrede op aarde bij mensen des welbehagens’.

Het woord wordt opgevolgd en ondersteund door het lied.

De herders gaan naar Bethlehem's stal. En wanneer ze terugkomen lezen we van hen dat ze God loofden en prezen.

Alleen zo kun je kerstfeest vieren: Wanneer je het woord van Christus' geboorte hoort, en de werkelijkheid ervan grijpt in het zingen van een loflied.

Met kerst is er iets aan de hand, dat te groot is voor ons verstand, om het te kunnen bevatten. En te geweldig is voor onze samenleving om het te kunnen plaatsen.

Vandaar dat met kerst gewone woorden te kort schieten.

Stelt u zich het lied der engelen eens voor als gewone woorden in een kranten artikel: 'Ere zij God in den hoge, en vrede op aarde in mensen des welbehagens'.

Neem alleen die woorden: 'Vrede op aarde....'.

Wat zouden die woorden belachelijk en irriterend staan te midden van berichten over gijzelingen, en van toenemend oorlogsgeweld in Angola!

Misschien zit u vol vragen en problemen. Juist in deze kerstdienst schiet het door u heen: Wanneer Gods zoon geboren is om ons gelukkige mensen te maken, hoe kon het dan met mijn huwelijk zo mis gaan?

Vrede op aarde.... In mijn eigen gezin heerst niets eens vrede!

Het liefst zou u met God gaan discussiëren. God hoe moet ik dat rijmen:

Kerstfeest en het geweld in de wereld.

Kerstfeest en mijn huwelijk.

Kerstfeest en de relatie met mijn kinderen.

Kerstfeest en het dreigende ontslag op mijn werk.

Hebt u de liederen in deze dienst soms niet meegezongen. Ik herinner mij iemand aan wie je altijd kon zien of hij problemen had. Dan zong hij in de dienst niet mee.

Mensen die zich innerlijk verzetten tegen het woord dat gepredikt wordt, tegen het heil dat gevierd wordt, zingen doorgaans niet mee.

Onder het zingen wordt duidelijk wie het feest van de eredienst niet mee kan vieren:

Gesloten monden, gesloten harten.

Toch is zingen de enige manier waarop u kerstfeest kunt vieren!

Met kerst schieten gewone woorden te kort,

al pratend,

al discussiërend,

al filosoferend,

kunnen we geen verbinding leggen tussen de 'vrede op aarde' en Angola, tussen kerstfeest en de verhouding tot uw kinderen.

Gewone woorden schieten daarvoor te kort.

Alleen het loflied reikt daarvoor ver genoeg.

Tijdens de watersnoodramp in 1953 zochten Zeeuwse boeren een heenkomen op het dak van hun boerderij. Terwijl het water hun bezit verzwolg en hun leven bedreigde, zongen zij psalmen tot eer van God.

Waren die Zeeuwse boeren gek?

Neen! Ze kenden de reikwijdte van het loflied!

Het loflied verbond hen op het dak van hun door water verzwolgen boerderij met God. Gewone woorden schoten te kort.

Maar het loflied verbond de aarde met al zijn raadsels en verdriet met God in de hemel.

't Is niet toevallig, dat juist in het laatste bijbelboek zoveel gezongen wordt.

Dwars door alle rampen, oorlogen en gewelddaden die de afwikkeling van de wereldgeschiedenis typeren, klinken er in de Openbaring van Johannes steeds lofliederen. Leest u het boek er eens op na! Vaak worden oordelen die de aarde treffen ingeleid met een loflied in de hemel. Zo ver reikt het loflied!

Het verbindt de aarde die lijdt onder de laatste stuiptrekkende krachtsinspanningen van de duivel, met God in de hemel. Het loflied verbindt mensen op deze oude, geteisterde aarde met de nieuwe aarde die komt.

Hierin gingen de engelen in de kerstnacht de zangers in de Openbaring van Johannes voor.

Zij zongen 'Vrede op aarde' op een aarde vol geweld en oorlog.

De werkelijkheid van het kerstfeest kunt u alleen grijpen in het zingen van het loflied. Open toch uw mond. Geef de weerstand op. Geef uzelf met al uw vragen en problemen en zorgen over aan God die groter is dan u. Verlies uzelf met al uw sores in Hem. Zing zijn lof. Prijs Hem om de geboorte van zijn zoon.

Zing Hem lof en prijs Hem, te midden van uw zorgen en vragen.

En u zult ontdekken dat de Messias werkelijk is geboren.

Het lied verbindt de aarde met de hemel.

In het lied dat de engelen zongen in Efratha's velden, zit een opvallende parallel tussen hemel en aarde.

'Ere zij God in den hoge'. Deze eerste regel van het lied past precies op de tweede regel: 'Vrede op aarde bij mensen des welbehagens', zoals je linkerhand precies op de rechter past, wanneer je ze met de handpalmen tegen elkaar drukt.

De 'eer' past precies op de 'vrede'.

'God' past precies op 'mensen des welbehagens'.

'In den hoge' past precies op 'op de aarde'.

Dat is kerstfeest! Door de geboorte van Jezus Christus zullen hemel en aarde elkaar gaan dekken, zoals een linker en een rechterhand elkaar dekken.

Met kerst gaat de hemel open op aarde, opdat de aarde weer op de hemel zal gaan lijken.

Met kerst wordt de zoon van God ons mensen gelijk, opdat wij Hem gelijk worden.

Met kerst begint God alles op alles te zetten om de aarde te vernieuwen. Hij verbindt zijn goddelijke eer met de 'vrede op aarde'.

In Jezus Christus verbindt God zijn goddelijke eer met de vrede, met het heil, met de gaafheid van het leven op aarde!

Wanneer Christus aan het kruis gaat sterven voor de zonden van mensen, zegt Hij:

'Vader, Ik verheerlijk uw naam'.

Dat is op Golgotha Gods eer. Dat er door het offer van zijn zoon weer vrede, weer gaafheid zou komen. Vrede met God, in het hart. Maar niet daarbij blijvend! Tenslotte zal kruis en opstanding van Jezus Christus vrede, gaafheid brengen op de gehele aarde.

Stervend aan het kruis maakt Jezus Christus waar wat de engelen bij zijn geboorte zongen. Hij doet het 'ere zij God' passen op het 'vrede op aarde'.

Een bekend lied luidt:

'Het oog omhoog, het hart naar boven, hier beneden is het niet'.

Wat voor lied het ook moge zijn: Het is in ieder geval geen kerstlied!

In de kerstnacht komen de engelen uit de hoge naar beneden en zingen in koor:

En hier is het! Vrede op aarde. Hiertoe is Gods zoon op aarde geboren, dat het hier op aarde zal zijn!

U hebt gelijk. Je ziet er nog maar weinig van. Maar dit mag ons er nooit toe brengen om te zingen 'Hier beneden is het niet'.

Midden in de verscheurdheid, in de pijn, in de gruwelijkheid soms van het leven op aarde, mogen we vasthouden wat de engelen zongen:

'Ere zij God in den hoge en vrede op aarde bij mensen des welbehagens'.

Hemel en aarde zullen op elkaar passen zoals een linker en een rechterhand op elkaar passen.

De engelen zongen dit uit.

Wij kunnen dit ook alleen maar zingen. Gewone woorden schieten te kort. In het loflied worden wij op deze aarde verbonden met Gods nieuwe aarde.

Open uw mond en prijs God.

Open uw hart en aanvaard het geschenk dat God met kerst geeft.

Het geschenk is te groot voor uw verstand om het te kunnen begrijpen.

Te groot voor woorden, om er samen over te kunnen discussiëren.

Te mooi om waar te zijn in deze wereld, in uw leven.

Besef het. God ik prijs U.

Aanvaard het in de lofprijzing en ontdek dat het toch waar is.

Geef u zelf en Christus zelf zal zijn geboorte als Heiland, in uw leven waar maken.

Amen.